

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет

СЕРТИФІКАТ

засвідчує, що

Анна ДЮК

ПРИЙНЯВ(ЛА) УЧАСТЬ У II МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРИСВЯЧЕНІЙ 60-РІЧЧЮ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

**«Домінанти розвитку HR-інжинірингу,
економіки і бізнесу у XXI столітті в
умовах перманентної трансформації
національної і світової економік»**

Голова науково-програмного комітету конференції:

Голова вченої ради

Хмельницького національного університету,

член-кореспондент Національної академії

педагогічних наук України,

доктор технічних наук, професор

Микола СКИБА

17-18 листопада 2022 року
м. Хмельницький

**Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет**

ПРОГРАМА

**II Міжнародна науково-практична конференція
*Присвячена 60-річчю
Хмельницького національного університету***

**«Домінанти розвитку HR-інжинірингу,
економіки і бізнесу у XXI столітті в
умовах перманентної трансформації
національної і світової економік»**

**17-18 листопада 2022 року
м. Хмельницький**

Волянська-Савчук Леся Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри HR-інжиніринг у бізнес-економіці, Хмельницький національний університет
Кривонюк Діана Сергіївна, студент, Хмельницький національний університет

30. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК ФАКТОРУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Васильківський Дмитро Миколайович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, Хмельницький національний університет

Шевченко Дмитро Валерійович, аспірант, Хмельницький національний університет

3. МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА У КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Керівник секції – *Кошонько Олена Василівна*, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри HR-інжиніринг у бізнес-економіці

Секретар – *Горбатюк Олександр Вікторович*, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри HR-інжиніринг у бізнес-економіці

1. KRYZYS MIGRACYJNY NA GRANICY POLSKO-BIAŁORUSKIEJ. BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE CZY CZŁOWIECZEŃSTWO?

Sofia Galaida, Wydział Nauk Społecznych Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, Uniwersytet Szczeciński

2. СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Чернушкіна Оксана Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри HR-інжиніринг у бізнес-економіці, Хмельницький національний університет

Мантур-Чубата Олена Сергіївна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри HR-інжиніринг у бізнес-економіці, Хмельницький національний університет

Перець Владислав Олексійович, студент, Хмельницький національний університет

3. СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Дюк Анна Андріївна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, Вінницький національний аграрний університет

4. ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Паюк Сніжана Вікторівна, начальник відділення Національної служби посередництва і примирення в Хмельницькій області

5. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

Корнійчук Олександр Петрович, кандидат економічних наук, старший науковий

**Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет**

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

Присвяченій 60-річчю

Хмельницького національного університету

**«Домінанти розвитку HR-інжинірингу, економіки і бізнесу
у XXI столітті в умовах перманентної трансформації
національної і світової економік»**

17-18 листопада 2022 року

м. Хмельницький

УДК 658:338:339(4/9)"20"

М34

*Рекомендовано до друку науково-технічною радою
Хмельницького національного університету,
протокол № 8 від 20.10.2022 р.*

М34 Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції присвяченій 60-річчю Хмельницького національного університету «Домінанти розвитку HR-інжинірингу, економіки і бізнесу у XXI столітті в умовах перманентної трансформації національної світової економік»; 17-18 листопада 2022 р. [Електронний ресурс] / М-во освіти і науки України, Хмельницький. нац.. ун-т. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2022. – 326 с.

ISBN 978-966-924-989-0

В збірнику представлені матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції присвяченій 60-річчю Хмельницького національного університету «Домінанти розвитку HR-інжинірингу, економіки і бізнесу у XXI столітті в умовах перманентної трансформації національної і світової економік», яка була організована кафедрою HR-інжиніринг у бізнес-економіці Хмельницького національного університету за підтримки органів місцевого самоврядування, партнерських організацій та університетів.

Проаналізовано антикризове управління персоналом в умовах системної економічної кризи та зовнішньої міграції населення; визначені основні вектори розвитку HR-інжинірингу як інноваційної технології організації діяльності персоналу в системі корпоративної архітектури організації; досліджено стратегічні домінанти подальшого розвитку та вдосконалення управління персоналом в емерджентній економіці; встановлені та обґрунтовані ключові аспекти демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики в процесі масштабної трансформації національної економіки; доведено об'єктивну необхідність застосування цифрових технологій в управлінні економічними системами та персоналом організації; досліджено математичні методи, моделі та інформаційні технології дослідження управлінських та економічних систем.

Редакційна колегія:

Ведерніков М.Д., д.е.н., проф.; **Волянська-Савчук Л.В.**, к.е.н., доц.; **Данілкова А.Ю.**, к.е.н.

УДК 658:338:339(4/9)"20"

ISBN 978-966-924-989-0

© Автори статей, 2022

Волянська-Савчук Леся Вікторівна, Дидюк Богдан Сергійович, Інжиніринг та реінжиніринг бізнес-процесів менеджменту персоналу	103
Ведерніков Михайло Данилович, Банас Ілля Вадимович, Хедхантинг як ефективна технологія пошуку і підбору висококваліфікованого персоналу	105
Волянська-Савчук Леся Вікторівна, Кривонюк Діана Сергіївна, Бізнес та корупція в умовах емерджентної економіки	107
Васильківський Дмитро Миколайович, Шевченко Дмитро Валерійович, Підвищення ефективності використання людського капіталу як фактору забезпечення міжнародної конкурентоспроможності	110

СЕКЦІЯ 3. Міграційні процеси, соціальна економіка і політика у контексті протидії гібридним загрозам національної безпеки

Sofia Galaida, Kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej. bezpieczeństwo narodowe czy człowieczeństwo?	114
Чернушкіна Оксана Олександрівна, Мантур-Чубата Олена Сергіївна, Перець Владислав Олексійович, Соціальне партнерство: поняття та особливості	115
Дюк Анна Андріївна, Становлення соціально-відповідального підприємництва на сільських територіях в сучасних умовах	118
Паюк Сніжана Вікторівна, Трудові відносини в умовах воєнного стану	120
Корнійчук Олександр Петрович, Шекера Олег Григорович, Царенко Анатолій Володимирович, Особливості проектування розвитку системи охорони здоров'я України в умовах пандемії COVID-19 та широкомасштабної війни РФ проти України	122
Чернушкіна Оксана Олександрівна, Польова Катерина Олександрівна, Зайнятість та соціальний захист населення від безробіття	125
Гавара Інна Миколаївна, Національна служба посередництва і примирення – державний орган сприяння вирішенню колективних трудових спорів (конфліктів)	127
Антонюк Валентина Полікарпівна, Пріоритетні завдання збереження трудового потенціалу України в умовах воєнних загроз та міграційних викликів	132
Манталюк Ольга Володимирівна, Удосконалення соціальної політики держави в умовах війни	134
Мантур-Чубата Олена Сергіївна, Кушнір Діана Миколаївна, Кліщ Тарас Олегович, Козак Роман Олександрович, Ринок праці України в умовах воєнного стану та пандемії коронавірусу	138
Хохлов Дмитро Олександрович, Пушкар Юлія Анатоліївна, Луцевський Нікіта Сергійович, Шелест Євгенія Олександрівна, Удосконалення системи управління персоналом підприємств комунальної містообслуговуючої сфери в умовах євроінтеграції	141
Шелест Євгенія Олександрівна, Стасюк Валерія Леонідівна, Social media в HR менеджменті	143
Лучик Світлана Дмитрівна, Лучик Маргарита Василівна, Вимушена міграція в Україні	146
Давиденко Ірина Володимирівна, Лебедєв Ігор Васильович, Рекреація і туризм як фактори людського розвитку	148
Горбатюк Олександр Вікторович, Кицюк Аліна Сергіївна, Тенденції розвитку міжнародної торгівлі	152

СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Серед пріоритетів побудови життя і господарювання на сільських територіях, та ще й в умовах воєнного часу та з врахуванням необхідності повоєнного відновлення України, одним із визначальних є чинник соціальної відповідальності підприємництва. Підприємництво на селі, особливо сільськогосподарське, без усякого сумніву виконує функції сприяння соціального-економічного розвитку, формування добробуту, інфраструктури організації побуту населення. У процесі інтеграції у суспільно-господарський простір, підприємництво стає соціально відповідальним, набуває статусів економічно соціалізованої діяльності. Суб'єкти господарювання виконують економічну і соціальну функцію. Економічна спроможність ефективно працювати на землі – визначальний мотив розбудовувати територію громади. В цьому основний пріоритет соціалізації підприємництва – формування соціально-спрямованого сектору господарювання на селі в сучасних умовах. Соціальна відповідальність сільськогосподарського підприємства – це сформоване під дією економічних, соціальних, політичних, суспільних стимулів переконання про необхідність дотримуватися певних традицій ведення господарства, яка проявляється на внутрігосподарському та зовнішньому рівні. Розглядаємо її як основу формування соціальної, економічної ефективності підприємства, чинник розвитку сільської території, покращення демографічного фонду, підтримки заходів з реалізації Цілей сталого розвитку ООН 2030 і Доктрини збалансованого розвитку «Україна 2030». Це базові критерії розроблення механізмів державного регулювання і підтримувальної політики щодо формування соціальної відповідальності сільськогосподарських підприємств на макроекономічному рівні. Соціально відповідальне сільськогосподарське підприємництво формується під дією заходів державної політики і залежить від особистісних переконань окремого підприємця. В сільськогосподарському бізнесі потрібно обов'язково враховувати тип підприємництва чи господарства, його розміщення і базову ознаку організації – статус використовуваної землі (власність чи оренда). Наприклад, соціальна відповідальність невеликого фермера і агрохолдингу кардинально відрізняється. Науковцями виявлені відмінності в мотиваціях соціальної діяльності підприємств різних їх організаційних форм, зокрема сільськогосподарських кооперативів, що відповідає особливостям підприємницької діяльності на селі. Соціальна відповідальність підприємств, які функціонують на селі, посилюється у зв'язку із об'єктивною необхідністю виконання не лише класичної економічної місії, але й збереження,

відновлення природних умов господарювання, підтримки сільського способу життя. В умовах воєнного часу і щодо необхідності повоєнного відновлення сільських територій України, які зазнали величезних збитків разом із виробничим комплексом, розвиток підприємництва набув вирішального соціально- економічного значення. По-суті діяльність будь-якого підприємства стає рятівним колом для жителів громади, адже це пеш за усе нові робочі місця й потенціал створення споживчих вартостей. Вважаємо, що будь-який бізнес, підприємець, організатор господарської діяльності, опинився в ситуації, яка вимагає впровадження засад соціально відповідального підприємництва. Тим більше, що в агробізнесу є значний потенціал реструктуризації виробництва для організації наповнення ринків соціально значимими продуктами. Паралельно можуть створюватися структури, які здатні працювати цілеспрямовано на сільську територіальну громаду. Зокрема зараз в Україні реалізується ініціатива «Сади II Міжнародна науково-практична конференція Присвячена 60-річчю Хмельницького національного університету «Домінанти розвитку HR-інжинірингу, економіки і бізнесу у XXI столітті в умовах перманентної трансформації національної і світової економік» 119 перемоги» – соціальний проєкт із забезпечення продовольчої, економічної безпеки ізайнятості населення, який передбачає участь держави й територіальних громад. В такій ситуації пріоритетними завданнями є створення сприятливих умов для забезпечення соціальної відповідальності сільськогосподарських підприємств та створення структур носіїв функції соціального підприємництва. Соціальне підприємництво (організаційно – підприємство) –форма підприємницької діяльності, у якій матеріальна вигода не самоціль, а опосередковуючий, забезпечуючий елемент. Функції – вирішення соціальних проблем, формування якісного соціального капіталу, що вкрай важливо для розвитку сучасного українського села. Тим самим практикується реалізація політики сталого і особливо інклюзивного розвитку. Загалом виходячи з того,що зокрема сільськогосподарські підприємства переважно єдині суб'єкти господарювання, задіяні у процесах соціально-економічного забезпечення на сільських територіях, на них покладаються не лише виробничі, а й соціальні функції. Натепер даний аспект представлення результатів їх діяльності набув ще більшої ваги, адже потрібно створювати нові виробництва, робочі місця для відбудови зруйнованих територій. Тому одним із пріоритетів у розбудові організаційно-економічних і соціальних умов життя й господарювання на селі, вважаємо створення передумов для становлення соціально відповідального підприємництва.

Дослідження розвитку і організаційно-економічної соціалізації підприємництва на селі показують наявність низку відмінностей у соціальній відповідальності підприємницьких формувань. У рамках наслідуваного аналізу цього питання варто виокремити кооперативи і агрохолдингові структури як суб'єкти аграрного ринку, які утворюються на коаліційних засадах забезпечення взаємодії праці та капіталу, а також

консолідації ресурсів. Проте попередньо зазначимо, що між цими двома типами господарських формувань існує низка відмінностей у становленні соціальної відповідальності і загалом участі у процесах, пов'язаних із організаційно- економічною соціалізацією підприємництва на селі.

Утворилася багатоукладна підприємницька система ринкового типу у складі господарських товариств, приватних підприємств, виробничих кооперативів, фермерських господарств, державних підприємств, підприємств інших форм господарювання. Відзначаємо активне поширення структур агрохолдингового типу і приватних, адже ринковий характер виробництва на селі, нестабільність зовнішнього ринкового середовища цьому сприяють. Наприклад, за нестабільних економічних умов практично нежиттєздатними виявилися структури кооперативного типу. Соціальне і економічне з орієнтацією бізнесу на загальну максимізацію прибутку виявилися непеєднуваними. Відзначимо, що кількість кооперативів як найбільш соціалізованої форми організації сільськогосподарської діяльності змінюється в бік зменшення. Тенденція зменшення стійка, кооперативи перетворюються у товариства, приватні підприємства та інші. Також уникнення підприємствами соціальних засад господарювання спричинене поширенням капіталістичного способу виробництва епохи первинного накопичення капіталу. Тому у класичній виробничій системі підприємств сільськогосподарські кооперативи не розширюють свою експансію, а навпаки – у 2000 р. їх нараховувалося 3136 од., станом на 2023 р. стало близько 500. Кількість виробничих кооперативів зменшилася у рази, що вказує на негативний бік їх поширення. Кооперативи виявилися найбільш проблемною формою виробничих сільських підприємств у плані довіри до неї з боку селян, незважаючи на принципову соціальну орієнтацію.

Коментуючи динаміку складу організаційних і організаційно-правових форм господарських структур вважаємо, що власники підприємств усунулися від виконання селозберігаючих функцій. Лише поодинокі підприємці, переважно середнього і нижче середнього рівня (малі) дбають про добробут сільської громади. Більшість із них або власників соціальну діяльність здійснюють фрагментарно. Тому поступово з'являються соціальні підприємства різних організаційних форм і спеціалізації.

Серед класичних підприємств на селі виділяються виробничі та обслуговуючі кооперативи. Кооперація відзначається соціальною спрямованістю, а кооператив як підприємство надає можливість для зайнятості і тому є формою якісної соціалізації підприємництва через розширення можливостей для здобуття селянами доходів. З цієї точки зору і відповідно до принципів обов'язковості членства у кооперативі, а також трудової участі, кооператив виступає універсальним соціальним підприємством. Ще один елемент належності кооперативу до соціального підприємства – безприбутковий статус, адже прибутки отримують його члени

– від участі, кооператив згідно класичного визначення – є демократичною організацією

спільного вирішення проблем учасниками.

Утворилися агрохолдингові формування, які є особливими за статусом, організаційною структурою суб'єктами підприємницької діяльності на селі. Ці структури консолідують значну частину національних земельних ресурсів, фінансового капіталу і є домінуючими на сільських територіях. Варто відзначити їх величезний вплив у системі агрогосподарських економічних відносин, що вносить особливості в динаміку організаційно-економічної соціалізації підприємництва на селі. Тому важливим для нашого дослідження вважаємо розкриття аспектів корпоративної соціальної відповідальності агрохолдингових формувань, які вважаємо все ж таки структурами підприємницького спрямування.

Таким чином, реалізація засад корпоративної соціальної відповідальності в аграрному секторі економіки України відбувається і може бути практично оцінена в процесі дослідження результатів соціальної політики підприємницьких агрохолдингових формувань. Ці структури або суб'єкти агропромислового бізнесу, орендуючи величезні масиви сільськогосподарських земель, загалом не бажають проводити соціальну політику щодо підтримки села. Тобто, реалізуючи виробничу стратегію, такі структури проводять також соціально спрямовану діяльність, головним чином для того, щоб забезпечити лояльність селян-орендодавців. Така діяльність – цілеспрямоване формування у селян мотивації надавати земельні частки-паї в оренду саме агрохолдинговим підприємницьким формуванням.

Позиціонування агрохолдингових формувань як соціально відповідальних організацій підтверджується низкою результатів, на яких варто звертати увагу у економічних оцінках. У багатьох агрохолдингах соціально відповідальна діяльність стратегічно спрямована на реалізацію засад сталого розвитку. Із відкритих інформаційних джерел досліднику доступна певна аналітична інформація. Досліджуючи названу проблему, поєднуємо організаційно- економічні і соціальні ефекти діяльності цих структур. Соціальна відповідальність у такому випадку поєднується із реалізацією пріоритетів сталого розвитку.

Аналіз особливостей реалізації соціальної відповідальності агрохолдингових підприємницьких формувань відображають індикативні оцінки засад їхнього формування і змін у становленні. Зокрема, у цьому плані динаміка їхнього розвитку позиціонована як предметна область дослідження організаційно-економічної соціалізації підприємництва на селі.

Агрохолдингові структури як типи підприємницьких формувань орендують величезні масиви сільськогосподарських угідь і тим самим мають безпосередньо стосується соціальної діяльності, але проводять її ситуативно і безсистемно. Можна стверджувати, що вони не у повній мірі несуть соціальну відповідальність відносно до:

– території розміщення виробничих потужностей;

– колективів працівників, орендодавців; соціальної сфери тощо.

У рамках розкриття піднятої проблеми проведемо певний науковий експертський курс у засади формування цього типу господарських організацій. Науковці ННЦ «Інститут аграрної економіки» вважають, що «...останніми роками отримали некерований розвиток вертикальні інтеграційні процеси з перерозподілом власності на селі та формуванням трансрегіональних інтегрованих господарських структур (так званих агрохолдингів), діяльність яких поряд із значним підвищенням конкурентоспроможності виробництва сприяє вимиванню коштів із сільськогосподарських територій та зростанню соціальної напруги на селі»; «...подальше збільшення підконтрольних цим структурам земельних площ загрожує існуванню середніх і малих форм аграрного бізнесу, які несуть найбільше соціально-економічне навантаження щодо забезпечення розвитку сільських територій». Таким чином, наукова спільнота корпоратизацію організаційно-економічних відносин на селі у формі створення агрохолдингів оцінює не зовсім позитивно щодо оцінки соціальної спрямованості діяльності такого типу структур. Особливо активно звертається увага на те, що одним із аспектів реалізації корпоративної соціальної відповідальності агрохолдингів є їхня участь у створенні соціальної інфраструктури сільських територій, реалізація заходів із створення агропромислових кластерів, до участі в яких в селах долучатимуться інші виробники (сільськогосподарські підприємства, фермери).

Загалом агрохолдингові формування значно впливають на динаміку розвитку українського села, його соціальну складову є особливою моделлю організаційно-економічної соціалізації підприємництва, що в контексті цього дослідження є пріоритетом для оцінки.

Із посиленням конкуренції на ринку оренди землі агрохолдингові структури звернули увагу на механізми реалізації соціальних інтересів сільського розвитку. Тим самим відбувається реалізація засад соціальної відповідальності через механізм участі у соціально-економічному розвитку сільських територій. Це відповідальність, що виходить за межі господарської діяльності і реалізується у формі заходів альтруїстичного, меценатського характеру. Методологічно погоджуємося з висловом , що «економічні інтереси агрохолдингових формувань, що ґрунтуються на підвищенні конкурентоздатності агропромислового виробництва та максимальному отриманню прибутку від сільськогосподарської та пов'язаної з нею діяльності, будуть наповнюватися конкретним соціальним змістом лише тоді, коли вони поєднуюватимуться із зростанням рівня життя сільського населення, створенням для цього в межах територіально-поселенських утворень соціального, екологічно безпечного довкілля». Реалізація такого сценарію залежить від фактичного бажання зазначених структур здійснювати заходи з посилення власної соціальної відповідальності, а також державної політики підтримки зазначених ініціатив. Агрохолдингові підприємницькі формування у такому разі реалізують корпоративну

соціальну відповідальність. Виділяють внутрішню та зовнішню корпоративну соціальну відповідальність, як показано у монографії за редакцією М.П. Буковинської, у працях щодо проблематики соціального аудиту. Згадані види корпоративної соціальної відповідальності відповідно вимагають такі елементи: внутрішня корпоративна соціальна відповідальність – безпека праці, стабільність заробітної плати, додаткове медичне та соціальне страхування, розвиток персоналу, надання допомоги працівникам у критичних ситуаціях, формування соціального пакету, матеріальне стимулювання; зовнішня корпоративна соціальна відповідальність – спонсорство та меценатство, забезпечення охорони навколишнього середовища, взаємодія з місцевим співтовариством, готовність брати участь у кризових ситуаціях, відповідальність перед споживачами товарів та послуг, благодійна відповідальність, оплата податків.

Реалізація зазначених видів соціальної відповідальності залежить переважно від бажання самого агрохолдингу, хоча законодавчому регулюванню підлягають окремі аспекти внутрішньої соціальної відповідальності (мінімальний рівень заробітної плати, орендної плати за земельні частки (паї)).